

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság a 2009. év június hó 25. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

Í T É L E T E T:

A rágalmazás vétsége miatt az I. r. és társa ellen indított büntetőügyben az I. r., II. r. és védőjük másodfellebbezését elbírálv a Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság 2009. év január hó 13. napján kelt 20.Bf.III.8077/2008/3. számú ítéletét **megváltoztatja**, I. r. és a II. r. vádlottakat az ellenük társtettesként elkövetett rágalmazás vétsége (Btk. 179. § (1), (2) bekezdés b./ pontja, Btk. 20. § (2) bekezdése) miatt emelt vád alól felmenti.

Az eljárásban felmerült 48.000,- (negyvennyolcezer) forint bűnügyi költséget 1-es magánvádló köteles megfizetni az államnak.

Az 1-es magánvádló az eljárásban felmerült költségeit maga tartozik viselni.

Kötelezi az 1-es magánvádlót, hogy 30 (harminc) napon belül fizessen meg az I. r. és a II. r. vádlottak részére jogi képviselőjük a 16-os útn 60.000,- (hatvanezer) forint felmerült képviseleti díjat.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S:

Az 1-es magánvádló 2007. március 9. napján terjesztett elő joghatályos magánindítványt a Hetilapban 2007. február 17. napján „Fogolyröptetés” címmel megjelent cikk szerzője: az I. r. vádlott; és a szerkesztő: a II. r. vádlott ellen nagy nyilvánosság előtt elkövetett rágalmazás vétsége [Btk. 179.§ (1) és (2) bekezdés b) pontja] miatt.

A Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság a 2008. május 23. napján kihirdetett 6.B.III.855/2007/11. számú ítéletével a két vádlottat az ellenük emelt vád alól bűncselekmény hiányában felmentette, kötelezve a magánvádlót bűnügyi költség viselésére.

Az elsőfokú ítélet ellen a magánvádló és jogi képviselője - utóbbi a jogi álláspontját írásban részletesen meg is indokolva - élt fellebbezéssel a büntetőjogi felelősség megállapítása érdekében.

A Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság a 2009. január 13. napján kihirdetett 20.Bf.III.8077/2008/3. számú ítéletében az elsőfokú bíróság döntését megváltoztatta, a két vádlottat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett rágalmazás vétségében [Btk. 179.§ (1) és (2) bekezdés b) pont; Btk. 20.§ (2) bekezdés] és ezért őket megrovásban részesítette.

A másodfokú ítélet ellen a vádlottak és védőjük éltek fellebbezéssel felmentés, lényegében tehát az elsőfokú ítélet helybenhagyása végett.

A harmadfokú nyilvános ülésen a védő fellebbezését azzal indokolta, hogy álláspontja szerint a magánvádlót egyéni érdeksérelem nem érte. A kérdéses újságcikk, annak egyes kifejezései vagy nem a magánvádlóra tartalmazznak tényállítást, vagy pedig igazoltak. A sajtótudósításnak éppen az a lényege, hogy tájékoztatást adjon; ebben érhető tetten a sajtó kontroll-szerepe. Az 1-es jó hírnévhez való joga nem sérült, erre figyelemmel az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A magánvádló jogi képviselője ezzel szemben a másodfokú határozat helybenhagyását kérte, mivel álláspontja szerint a jogkérdést az döntötte el helyesen. Nem csupán a kifogásolt mondatok, hanem a cikk egésze vizsgálendő, mely a magánvádló becsületének csorbítására feltétlenül alkalmas. A sajtószabadság, tudósítói szabadság és tájékoztatási kötelezettség ütközik az egyéni szabadságjoggal; a jogi képviselő szerint a jelen esetben ez utóbbi kell, hogy prioritást élvezzen. A cikk nem bűnügyi tudósítás, de ha az lenne, még akkor sem volna indokolt az ügyben a tanúnak sem tekinthető személy teljes nevének szerepeltetése. A másodfokú határozat jogerőre emelését indítványozta.

A harmadfokú bíróság az elsőbírói, egyben vádlotti-védői álláspontot osztotta.

Az ügyben korábban eljáró bíróságok a perrendi szabályokat megtartották, a bizonyítást a szükséges, egyben elégséges mértékben lefolytatták. Az érintett személyeket nyilatkoztatták, és az inkriminált újságcikket a tárgyalás anyagává tették.

Figyelemmel arra, hogy nem csupán egyes kiragadott mondatok bírnak jelentőséggel, hanem azok szövegkörnyezetének, lényegében a sajtócikk egészének az értelmezése szükséges, a harmadfokú bíróság a tényállás kiegészítését tartja szükségesnek a részleges megalapozatlanság orvoslása érdekében az iratokban elfekvő újságcikk alábbi részletével (Be. 387. § (1) bekezdés, Be. 388. § (2) bekezdés).

Az eljárás alapjául szolgáló újságcikk a Hetilap 2007. február 17.-i száma a 19-21. oldalon - egyebek mellett - szó szerint az alábbiakat tartalmazza:

#2-es figyelemre méltó személyiség. Magát a bíróságon úgy mutatta be, mint aki Szlovákiában vállalkozó, korábban pedig állami alkalmazott volt. „Tiszt voltam, de

ezzel kapcsolatban mást nem akarok mondani" - fogalmazott. A Hetilap értesülései szerint a magyarul folyékonyan beszélő 40 éves férfi katonai hírszerzőként dolgozott Csehszlovákiában, majd az önállóvá lett Szlovákiában. Viszonylag fiatalon meggyűlt a baja a törvénnyel: társaival 3-assal és 4-essel 1994. év márciusa és novembere között egy bizonyos 5-ös nevű cég váltóit értékesítették külföldön - Írországbán, Svájcban és Németországban -, azzal, hogy az értékpapírok s Cseh Biztosítótársaság opavai és prágai fiókjában vannak biztosítva, ám ez nem volt igaz. A hamis váltók értéke 500 millió dollár volt. Hasonló gazdasági ügybe keveredett Magyarországon is: az ügyészség csalással vádolta bonyolult hitelügyletekben vállalt közreműködői szerepe miatt ám az ítélethirdetést megelőzően 2-es elfogultságot jelentett be az eljáró bíró, a Pesti Központi Kerületi Bíróság, illetve az FB ellen.

Másik magyarországi ügylete zavaros társaságba keverte 2-est. Szebeni bíró többszöri unszolására egyetlen személyt nevezett néven, mint aki „ott volt Móron”, 1-est. A szentpétervári 1-es a rettegett moszkvai keresztapa hírében álló 6-os embere, aki több magyar üzletben is képviselte főnökét. A 6-os, az ő barátnője, a 2002-es Miss Universe, 7-es, illetve 1-es 2001-ben fektetett be a korábban számos kalandos ügyben emlegetett B-cégcsoportba, melynek tulajdonosaival elszámolási vitájuk támadt (Hetilap, 2003. február 22.). E közben 2-es is bevásárolt a B-cégbe, ám a cégiratok szerint ő is hoppon maradt (Hetilap, 2005. év december hó 10.). Az FB előtt a szlovák exhírszerző most megnevezte a B-cégcsoportot is, azzal, hogy „a cégek, cégjegyzések számai és nevei szerint nem kapcsolódnak az általunk írásban előterjesztett tényálláshoz, de a körülöttük levő gazdasági folyamatok részben igen”. A rébuszos előadásából az derül ki, hogy egy - a vallomásban meg nem nevezett - magyar üzletember nem tudott másként szabadulni az oroszokkal szemben fennálló tartozásából, mint hogy belement az oroszok által koordinált biztosítási csalásba, amelyet a móri Bank-fiókból irányítottak volna. Az időzítés lényeges: május 9-e ünnepnap Oroszországban, így nem volt mód a tranzakció ellenőrzésre. A vérengzés pedig figyelemelterelésül szolgált, a lényeg a banki számítógépes szoftverek tönkretétele, a szemtanúk likvidálása volt - állítja a két tanú.

Vallomástételük után 8-as a Nemzeti Nyomozó Iroda századosa megkereste a bv-ben 9-est, aki - a százados jelentése szerint - némiképp árnyalta bírósági vallomását azzal, hogy ők a motivációk és a felbujtói kört tudják beazonosítani. Azt pedig ezúttal már Gombos sem zárta ki, hogy az elkövetők lehetnek 10-esék, bár mint mondta, ezt ő nem hiszi. A Hetilap birtokába került jelentés szerint 9-es mint saját ismerősét megnevezte a B-cégcsoport egyik tulajdonosát, 11-est, aki - állítása szerint - tartozott az oroszoknak (mellékesen 9-esnek is). A pénzt 12-es, 13-as és mások próbálták behajtani, sikertelenül. „Végül ez a folyamat vezetett el Mórra” - áll a jelentésben. (A B-cégcsoport története, valamint a 2-es vallomás egyes összefüggéseit ismertető korábbi Hetilap-cikk miatt 11-es rágalmazás címén magánvádas büntetőeljárást indított a cikk szerzője és a Hetilap főszerkesztője ellen, a per első fokon folyik). Kérdéses, hogy ha a rendőrtiszt pontosan idézte 9-es és a férfi valóban személyesen ismert 11-est, életszerű-e, hogy utóbbi két haragosa 2-es és 9-es valóban véletlenül talált-e egymásra a budapesti bv-udvaron. Tény ugyanakkor, hogy 1-esék tényleg üzleti vitában voltak a B. céggel, illetve, hogy már

a nyomozás során bebizonyosodott, a merényletet megelőző egyik utolsó banki tranzakció valóban egy B. céges ügylet volt a móri fiókban - ahogy ezt a per iratait minden jel szerint nem ismerő 2-es is állítja.

Tovább kuszálja a móri szálakat, hogy a nyomozóiroda emberei alig egy hónapja valóságos fegyverarzenálra bukkantak a tetthelytől nem messze a Tarján és Tatabánya közötti erdőben. A szakértő jelentése szerint az ott talált kilőtt töltényhüvelyek két AP típusú pisztolyból származnak, az egyiket az immár jogerős ítélet szerint 15-ös használta Móron, a másikat a 2003. június végi veszprémi postás gyilkosság máig ismeretlen elkövetője (a 10-es által állítólag használt Skorpió sorozatlövő ma sincs meg). A nyomozók mindebből arra következtettek: a tettesek közös beszállítót foglalkoztattak. A 14-es, a 15-ös védője szerint ugyanakkor nincsen más életszerű magyarázat a történetekre, minthogy a két bűntény elkövetője között szoros az összefüggés. Márpedig az illető nem lehet 15-ös, ő ugyanis 2003. nyarán már rács mögött volt. #

A fenti kiegészítés több szempontból is jelentőséggel bír.

Egyrészt abból kiolvasható, hogy 1-es korábban befektetett a B-cégcsoportba, a magyarországi gazdasági életben vállalt szerepléséről a gazdasági profilú újság, a Hetilap évekkel korábban már cikket jelentetett meg, az abban írtakat a rendelkezésre álló adatok szerint senki sem panaszkolta.

Aki a gazdasági életben ilyen módon szerepet vállal: neve, személye a közhitelű nyilvántartásnak tekintendő cégnyilvántartásba bekerül, az egyrészt nem sérelmezheti, ha a nyilvánosság előtt a teljes nevén, s nem csupán nevének kezdőbetűivel szerepeltetik.

Másrészt e szerepvállalás okán a közélet részét képező gazdasági élet szereplőjévé, pontosabban közszereplőjévé válik.

Márpedig az első- és másodfokú bíróság által egyaránt helyesen hivatkozott alkotmánybírósági határozatban foglaltak szerint a közszereplést - és e tekintetben a politikai, valamint a gazdasági élet közszereplői között különbségtétel nem tehető - vállalkozó személyeknek ebből eredően azt is el kell fogadniuk, hogy náluk a kritika megengedhetőségének határai tágabbak, mint a magánszemélyek esetében.

A jelen ügy tárgyát képező újságcikk magánvádokra vonatkozó megállapításai ezt a tágabb határt nem lépik át. 1-esnek a magyar gazdasági környezetben elfoglalt helyzetét, szerepét, kapcsolati rendszerét s annak háttérét; befektetői, vállalkozói tevékenysége sikerességének - vagy éppen sikertelenségének - voltát jelenítik meg anélkül azonban, hogy ezt gyalázkodó módon tennék. Az újságcikkben 1-esre vonatkozóan írtak a számára lehetnek ugyan sérelmesek, e sérelmek azonban nem a büntetőjog - mint ultima ratio - eszközeivel orvosolhatók; hanem - amint arra az elsőfokú ítélet helyesen utal is - adott esetben személyiségi jogi védelemnek lehet helye a polgári jog szabályai szerint.

A fenti okból következően az I. r. és a II. r. vádlott büntetőjogi felelőssége megállapításának nincs helye.

Továbbmenően: az újságcikk - a kiegészítettek szerint - 6-osról, s annak barátnőjéről tesz megállapítást, akik azonban mindezért eljárást nem

kezdeményeztek; mi több a visszautalással hivatkozott korábbi újságcikk megjelenése óta a magánindítvány előterjesztésére nyitvaálló idő is sokszorosan eltelt.

Jelentőséggel bírt a harmadfokú bíróság által tett kiegészítés azért is, mivel abból világlik ki a kérdéses újságcikk egészének tartalma.

Kétségtelen, hogy a vizsgált téma időben és térben való elhelyezése okán, annak mintegy háttereként hivatkozik korábbi történések sorára - s ezekkel kapcsolatosan megjelent publikációkra -, a cikk lényege azonban 2-esnek a bemutatása, az általa a Fővárosi Bíróság büntetőtanácsa előtt konkrét büntetőeljárásban tett tanúvallomásának és az azzal kapcsolatos tényeknek az elemzése.

Márpedig a jelen eljárás alapjául szolgáló újságcikk összességében korántsem tünteti fel pozitív személyiségként 2-es: hazai és külföldi büntetőügyek terheltje, több száz millió dolláros csalárd ügylet érintettje. A jelenleg a Fővárosi Bíróságon folyamatban lévő ügyet - melyben most tanúként szerepel, s mely az újságcikk apropójául szolgál - ennek az ügynek a periratait a cikkíró szerint nem ismeri, az általa állítottakat más egyéb tények eleve cáfolják.

Összességében a kérdéses cikk nem hagy kétséget aziránt - de legalábbis annak alapján az a kép alakulhat ki az olvasóban -, hogy 2-es nem szavahihető, az általa elmondottak valóságtartalma részleteiben és egészében megkérdőjelezhető.

Ebből viszont az következik, hogy 2-es részéről 1-es nevének felemlegetése, a magánvádlóra vonatkozó bármely tényközlése ugyancsak nem elfogadható, fenntartással kezelhető és kezelendő.

Összességében tehát a támadott újságcikk nemhogy sértő kijelentést, megállapítást nem tesz 1-esre, hanem épp ellenkezőleg: a 2-es által állítottak cáfolatául szolgál, akként értékelhető.

Mindezek alapján az I. r. és a II. r. vádlott a vád szerinti bűncselekményt nem követték, ezért a harmadfokú bíróság a Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság 2009. év január hó 13. napján kihirdetett 20.Bf.III.8077/2008/3. számú ítéletét a Be. 372.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatva, őket a Btk. 179. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett rágalmazás vétsége miatt emelt vád alól felmentette.

Az eljárás során a személyes meghallgatáson valamint az elsőfokú tárgyaláson tolmács járt el, az ennek kapcsán felmerült bűnügyi költséget a Be. 514.§ (1) bekezdésére, valamint a Be. 339.§ (1) bekezdésére figyelemmel a magánvádló köteles az államnak megfizetni; ezen túlmenően viseli a saját költségeit, valamint a védő tevékenysége kapcsán a harmadfokú bíróság által megállapított összeget.

Budapest, 2009. év június hó 25. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.
elnöke

Dr. Székely Ákos s.k. é dr. Lányi Éva s.k.
előadó bírő

tanács
bíró

A Fővárosi Bíróság 20.Bf.III.8077/2008/3. számú ítélete Fővárosi Ítéltábla 3.Bhar.51/2009/3. számú ítéletében írt változtatással 2009. év június hónap 25. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2009. év június hó 25. napján

. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
tisztviselő